

কৃষক বাইজলৈ গোহাৰি

আমাৰ এই 'ঘৰে - পথাৰে' পত্ৰিকাখনৰ ই-সংস্কৰণ মুকলি কৰা হৈছে। গতিকে কৃষক বাইজে আমাৰ ৱেব চাইট www.aau.ac.in লগ অন কৰি 'ঘৰে-পথাৰে' ই-সংস্কৰণৰ সুবিধা গ্ৰহণ কৰিব পাৰিব।

মুখ্য সম্পাদক
'ঘৰে-পথাৰে'
সম্প্রসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালকালয়
অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, যোৰহাট

ঘৰে-পথাৰে

পষেকীয়া কৃষি পত্ৰিকা
অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, যোৰহাট

এই সংখ্যাত আছে -

বিষয়	পৃষ্ঠা
□ কৃষিত ব্যৱহৃত থলুৱা প্ৰযুক্তি..	২
□ শালিধানৰ উন্নত কৃষি পদ্ধতি..	২
□ আমাৰ একাষাৰ	৩
□ মাহটোৰ কৃষিকৰ্ম	৩
□ উদ্যান শস্য	৪
□ জীৱাণুসাৰ ব্যৱহাৰ কৰোঁতে...	৪

□ ৪৪ তম বছৰ □ ১০ম সংখ্যা □ ১৬ মে' - ২০২৩ □ ১-১৫ জেঠ, ১৯৪৫ শক □ মূল্য - ১.০০ টকা GHARE - PATHARE

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ত ৰাষ্ট্ৰীয় ধান গৱেষণা গোটৰ দুদিনীয়া বাৰ্ষিক পৰ্যালোচনা সভা সম্পন্ন

যোৱা ৪ মে'ৰ পৰা দুদিনীয়া আমাৰ জীৱন আৰু চাউলৰ অবিহনে আমি ব্যৱস্থাপনৰ জৰিয়তে অধিক আঙুৰাই জীৱনৰ কল্পনাই কৰিব নোৱাৰি বুলি উল্লেখ যাব লাগিব সেই দিশৰ চিন্তা-চৰ্চা

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ত অনুষ্ঠিত হৈ যোৱা ৰাষ্ট্ৰীয় ধান গৱেষণা গোটৰ ৫৮ সংখ্যক বাৰ্ষিক পৰ্যালোচনা সভাত গ্ৰন্থ উন্মোচনী অনুষ্ঠানৰ মঞ্চত উপস্থিত ভাৰতীয় কৃষি গৱেষণা পৰিষদৰ উপ-সঞ্চালক প্ৰধান (শস্য বিজ্ঞান) ড° টি আৰ শৰ্মা, অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ উপাচার্য ড° বিদ্যুৎ চন্দন ডেকা, সৰ্বভাৰতীয় ধান গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠানৰ সঞ্চালক ড° আৰ এম সুন্দৰম, অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ কৃষি গৱেষণা সঞ্চালক ড° অশোক ভট্টাচাৰ্য, মুখ্য বিজ্ঞানী ড° সঞ্জয় কুমাৰ চেতিয়া প্ৰমুখ্যে বিশিষ্ট ব্যক্তিসকল

বিশ্ববিদ্যালয়ত অনুষ্ঠিত হৈ যোৱা ৰাষ্ট্ৰীয় ধান গৱেষণা গোটৰ ৫৮ সংখ্যক বাৰ্ষিক পৰ্যালোচনা সভাত মুখ্য অতিথিৰ ভাষণ প্ৰদান কৰি ভাৰতীয় কৃষি গৱেষণা পৰিষদৰ উপ-সঞ্চালক প্ৰধান (শস্য বিজ্ঞান) ড° টি আৰ শৰ্মাই এই মত ব্যক্ত কৰি কয় যে কৃষি পৰিবেশতত্ত্বৰ পৰিবৰ্তন সাপেক্ষে খাদ্য চাহিদা পূৰণ কৰিব লাগিব। পৰিবেশ অনুকূল বিশেষ ধানৰ জৰিয়তে এই দিশত সময়োচিত চিন্তাৰে আগবাঢ়িব লাগিব। তাৰবাবে বহু পৰিকল্পিত গৱেষণাৰ প্ৰয়োজন আছে আৰু এই দিশত সময়োচিত পৰিকল্পনা কৰা হৈছে। চাউলেই

কৰি ধান কেন্দ্ৰীক অৰ্থনীতিক ত্বৰান্বিত কৰিব লাগিব বুলি আশা ব্যক্ত কৰে। অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ কৃষি গৱেষণা সঞ্চালক ড° অশোক ভট্টাচাৰ্যই আদৰ্শী ভাষণ আগবঢ়োৱা দুদিনীয়া ৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্যালোচনা সভাখনৰ উদ্বোধনী অনুষ্ঠানত অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ উপাচার্য ড° বিদ্যুৎ চন্দন ডেকাই সন্মানীয় অতিথি হিচাবে অংশ গ্ৰহণ কৰি কয় যে আমাৰ অৰ্থনীতি ধানৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ। নতুন নতুন ধানৰ জাত উদ্ভাৱন আৰু উন্নত কৃষি কৰিকৰী কৌশলৰ বাবে সমগ্ৰ অৰ্থনীতি অধিক প্ৰভাৱান্বিত কৰাৰ দিশত আগবাঢ়িছে। সেয়ে কি ধৰণৰ

আগবাঢ়িছে। তিতাবৰৰ ধান গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠানৰ শতবৰ্ষৰ কাৰ্যসূচীৰ লগত সংগতি ৰাখি আয়োজন কৰা এই অনুষ্ঠানত ধান গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠানটোৰ শতবৰ্ষীয় পৰিক্ৰমাৰ বিষয়ে আলোকপাত কৰে মুখ্য বিজ্ঞানী ড° সঞ্জয় কুমাৰ চেতিয়াই। ভাৰতীয় কৃষি গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠানৰ অন্তৰ্গত সৰ্বভাৰতীয় ধান গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠানৰ গৱেষণাৰ বিষয়ে প্ৰকাশ কৰে প্ৰতিষ্ঠানটোৰ সঞ্চালক ড° আৰ এম সুন্দৰমে। অসম ধান গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠানৰ শতবৰ্ষৰ ল'গ উন্মোচন কৰা (৪ পৃষ্ঠাৰ ২ কলামত চাওক)

ধান গৱেষণাৰ দিশত উজ্জ্বলিছে অসম অসম ধান গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠানলৈ সৰ্বভাৰতীয় পৰ্যায়ৰ শ্ৰেষ্ঠ ধান গৱেষণা কেন্দ্ৰৰ স্বীকৃতি

ধান গৱেষণা আৰু গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠানৰ সঞ্চালক ড° একে সন্প্ৰসাৰণৰ দিশত আগবঢ়োৱা অনবদ্য অৱদানৰ বাবে শতবৰ্ষ গৰকা তিতাবৰৰ অসম ধান গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠানে সৰ্বভাৰতীয় পৰ্যায়ৰ শ্ৰেষ্ঠ ধান গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠানৰ স্বীকৃতি লাভ কৰিছে। ৰাষ্ট্ৰীয় ধান গৱেষণা গোটৰ ৫৮ সংখ্যক সৰ্বভাৰতীয় বাৰ্ষিক

পৰ্যালোচনা সভাত আজি অসম ধান গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠানক সৰ্বভাৰতীয় সমন্বিত কৃষি গৱেষণা প্ৰকল্পৰ শ্ৰেষ্ঠ ধান গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠানৰ স্বীকৃতি প্ৰদান কৰা হয়। অসম ধান গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠানৰ মুখ্য বিজ্ঞানী ড° সঞ্জয় কুমাৰ চেতিয়াৰ নেতৃত্বত গৱেষক বিজ্ঞানীৰ দলে সৰ্বভাৰতীয় ধান গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠানৰ সঞ্চালক ড° আৰ এম সুন্দৰমৰ পৰা এই সন্মান গ্ৰহণ কৰে। এই অনুষ্ঠানত ভাৰতীয় কৃষি গৱেষণা পৰিষদৰ অতিৰিক্ত সঞ্চালক প্ৰধান ড° এছ কে প্ৰধান, ৰাষ্ট্ৰীয় ধান

সভাখন যোৱা ৫ মে' তাৰিখে সামৰণি পৰে। পৰিবৰ্তিত পৰিস্থিতিত ধান গৱেষণাৰ ক্ষেত্ৰখনত ল'বলগীয়া ব্যৱস্থাপনৰ বিষয়ে এই বৈঠকত বিশেষভাৱে পৰ্যালোচনা আৰু সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰা হয়। ৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্যায়ৰ এই পৰ্যালোচনা বৈঠকত ধান গৱেষণাৰ লগত জড়িত দেশৰ কৃষি বিশ্ববিদ্যালয় সমূহ, গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠান সমূহ আৰু এই দিশৰ লগত জড়িত নিৰ্বাচিত কৃষি উদ্যোগীয়ে অংশগ্ৰহণ কৰি ধান গৱেষণাৰ দিশত বৈপ্লৱিক পৰিবৰ্তন আনাৰ বাবে সংকল্পবদ্ধ হয়।

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ সামূহিক বিজ্ঞান মহাবিদ্যালয়ত ৰাজ্যিক পৰ্যায়ৰ কৰ্মশালা সম্পন্ন

যোৱা ১২ মে' তাৰিখে অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ সামূহিক বিজ্ঞান মহাবিদ্যালয়ৰ খাদ্য বিজ্ঞান আৰু পৰিপুষ্টি বিভাগে ভাৰতীয় স্কনপান প্ৰসাৰ নেটৱৰ্ক আৰু জনস্বার্থত পুষ্টি পোষকতাৰ

সহযোগত "উচ্চ চৰ্বি, নিমখ আৰু চেনিজনাতীয় খাদ্যৰ পেকেজিং আৰু লেবেলিং" শীৰ্ষক এখন এদিনীয়া ৰাজ্যিক পৰ্যায়ৰ কৰ্মশালা অনুষ্ঠিত হৈ যায়। এই কৰ্মশালাখনৰ জৰিয়তে উচ্চ চৰ্বি, নিমখ

আৰু চেনিজনাতীয় খাদ্য গ্ৰহণৰ লগত জড়িত বিপদ আৰু গ্ৰাহকৰ পছন্দক পথ প্ৰদৰ্শন কৰাত ফ্ৰন্ট অৱ পেক লেবেলিংৰ গুৰুত্বৰ বিষয়ে সজাগতা সৃষ্টিৰ বাবে পদক্ষেপ হাতত লোৱা হয়। এই কৰ্মশালাত স্বাস্থ্য আৰু সমাজ কল্যাণ বিভাগকে ধৰি বিভিন্নখণ্ডৰ অংশগ্ৰহণকাৰী, ইউনিচেফ, ছেভ দ্য চিলড্ৰেন আৰু নিড্ছৰ দৰে বেচৰকাৰী সংস্থাৰ প্ৰতিনিধিয়ে একত্ৰিত হৈ অস্বাস্থ্যকৰ ফলত হোৱা অসংক্ৰামক ৰোগ (এনচিডি)ৰ প্ৰাদুৰ্ভাৱৰ সৈতে

মোকাবেলা কৰাৰ কৌশলৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হয়। সামূহিক বিজ্ঞান মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰেক্ষাগৃহত কৰ্মশালাৰ আহ্বায়ক ড° মনীষা চৌধুৰীয়ে উদ্দেশ্য ব্যাখ্যা কৰা কৰ্মশালাৰ উদ্বোধনী অনুষ্ঠানত সামূহিক বিজ্ঞানগুৰু ড° মামণি দাসে উদ্বোধনী ভাষণ প্ৰদান কৰে। তেওঁ এফ অ'পি এলৰ তাৎপৰ্য আৰু ব্যক্তিসকলক তেওঁলোকৰ খাদ্যৰ পছন্দৰ সন্দৰ্ভত জ্ঞাত সিদ্ধান্ত ল'বলৈ আৰু শক্তিশালী কৰাৰ ক্ষেত্ৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰে। সামূহিক

বিজ্ঞান মহাবিদ্যালয়ৰ খাদ্য বিজ্ঞান আৰু পৰিপুষ্টি বিভাগৰ মূৰব্বী ড° মলয়া গগৈয়ে খাদ্যৰ অতিৰিক্ত ব্যৱহাৰৰ সৈতে জড়িত বিপদসমূহৰ ওপৰত আলোকপাত কৰি খাদ্য সামগ্ৰীৰ ক্ষতিকৰক স্বাস্থ্যজনিত প্ৰভাৱৰ বিষয়ে জানিবলৈ দিয়ে। কৰ্মশালাৰ লগত সংগতি ৰাখি এখন প্ৰদৰ্শনীৰো আয়োজন কৰা হয়। চেনি, নিমখ, চৰ্বি অধিক থকা অস্বাস্থ্যকৰ অতি প্ৰক্ৰিয়াকৃত খাদ্য সামগ্ৰী ব্যৱহাৰ হ্ৰাস কৰাৰ লক্ষ্যৰে পৰামৰ্শ প্ৰস্তুত কৰি কৰ্মশালাৰ সামৰণি মৰা হয়।

কৃষিত ব্যৱহৃত থলুৱা প্ৰযুক্তি জ্ঞান - জৈৱিক কৃষিত সম্ভাৱনা

অসমৰ মুঠ ভূখণ্ড প্ৰায় ৭৮.৪৩ লাখ হেক্টৰ মাটিত বিস্তৃত, ইয়াৰে প্ৰায় ৩৯.৭৪ লাখ হেক্টৰ ভূমি কৃষিক্ষেত্ৰৰূপে ব্যৱহৃত আৰু গ্ৰাম্য জনসংখ্যাৰ হিচাপ হ'ল ২৬৮.০৭ লাখ। অসমৰ জনসংখ্যাৰ সিংহভাগ লোকৰ কাৰণে কৃষিয়েই আয়ৰ মূল ভেটি আৰু প্ৰাথমিক উৎস। অসমীয়া কৃষকৰ অধিকাংশই ক্ষুদ্ৰ তথা উপান্ত আৰু বিশেষকৈ জৈৱিক পদ্ধতিৰে শস্যৰক্ষাৰে বাৰীপদ্ধতিৰ খেতি কৰি পছন্দ কৰে। সৌভাগ্যক্ৰমে, বিভিন্ন উপযোগী পৰম্পৰাগত জ্ঞানৰ লগতে থলুৱা কৌশলৰ প্ৰয়োগৰ বিষয়ে অসমীয়া খেতিয়ক সমৃদ্ধ আৰু এইবোৰ কৌশলক কৃষকসকলে ঠেকি ঠেকি শিকি সময়ৰ সোঁতত নিজকে বিকশিত কৰিছে। এই পৰম্পৰাগত কৌশলক থলুৱা প্ৰযুক্তি জ্ঞান যাক চুমকৈ আই.টি.কে. বুলি ক'ব পাৰি। জৈৱিক কৃষিৰ দৃষ্টিকোণৰ পৰা এই থলুৱা প্ৰযুক্তি জ্ঞানবোৰৰ যথেষ্ট গুৰুত্ব আছে। থলুৱা প্ৰযুক্তি জ্ঞানসমূহ কোনো বিশেষ এটা থলুৱা সম্প্ৰদায়ৰ দক্ষতা, অনুশীলন আৰু প্ৰযুক্তিৰ একত্ৰীকৰণৰ লগতে কৃষকসকলৰ মাজত আনুষ্ঠানিকভাৱে কথিত ৰূপত এটা প্ৰজন্মৰ পৰা আনটো প্ৰজন্মলৈ প্ৰবাহিত হয়। পৰবৰ্তী সময়ত এই থলুৱা প্ৰযুক্তি জ্ঞানসমূহ নথিভুক্ত নোহোৱাৰ বাবেই বা

ইয়াৰ ফলাফল লেহেমীয়া হোৱাৰ লগতে কৃষিক্ষেত্ৰত কৃত্ৰিম কীটনাশকৰ প্ৰবেশৰ পৰিণতিত, পাহৰণিৰ গৰ্ভত হেৰাই যোৱাৰ অৱকাশ আছে। যিকোনো শস্যৰ পৰিৱেশতন্ত্ৰত সহায়স্থান কৰা অপকাৰী পোক-পতংগ আৰু এইবোৰৰ প্ৰাকৃতিক শত্ৰুৰে একধৰণৰ প্ৰাকৃতিক ভাৰসাম্য বৰ্তাই থাকে। কিন্তু বাসায়নিক কীটনাশকৰ ওচৰত অধিক নিৰ্ভৰশীলতাই অপকাৰী আৰু উপকাৰী উভয়কৈ নাশ কৰাৰ ফলত, কৃত্ৰিম কীটনাশকৰ ক্ষমতা হ্রাস হোৱাৰ পাছত উপকাৰী প্ৰাকৃতিক শত্ৰুৰ অনুপস্থিতিত অপকাৰী কীট-পতংগৰ বংশবৃদ্ধি দ্ৰুতগতিত ঘটে। যাৰফলত ইতিমধ্যে কৈ অহা প্ৰাকৃতিক ভাৰসাম্যত বাধাৰ সৃষ্টি কৰাৰ উপৰিও অনিষ্টকাৰী পোক-পতঙ্গৰ দেহত প্ৰতিৰোধ ক্ষমতাৰ সৃষ্টি হোৱাৰ বাবে পৰিৱেশৰ ক্ষতিৰ উপৰিও কীট-পতঙ্গৰ প্ৰাদুৰ্ভাৱ বৃদ্ধি ঘটিব পাৰে।

উত্তৰ-পূব ভাৰতত বহল ৰূপত জৈৱিক কৃষি প্ৰযুক্তি গ্ৰহণৰ পথ আছে, দেশৰ এই কৃষিনিৰ্ভৰ অঞ্চলটো সেউজ বিপ্লৱৰ সময়ছোৱাত অনীহা বা গুৰুত্বহীনতাৰ বাবেই বা আন কিবা অজুহাতত ইয়াৰ অধিকাংশ কৃষিভূমিয়েই জৈৱিক হৈ ৰ'ল। গতিকে তেনে অঞ্চলত নিৰ্বাচিত কিছুমান থলুৱা প্ৰযুক্তি জ্ঞান ব্যৱহাৰ কৰি শস্যৰক্ষা কৰি, জৈৱিক

কৃষিক আৰু আঙুৰাই নিব পাৰি। স্থানীয়ভাৱে উপলব্ধ বনজ ঔষধি উদ্ভিদ তথা ইয়াৰ উপজাত সামগ্ৰী, ঘৰচীয়া প্ৰাণীৰ গোৱাৰ আদিৰ ব্যৱহাৰেৰে কীট-পতঙ্গৰ সফল নিয়ন্ত্ৰণ সম্ভৱ। আগতেও উল্লেখ কৰিছো যে, বহুত থলুৱা প্ৰযুক্তি জ্ঞানৰ বিষয়ে সঠিকভাৱে জনা নাযায় আৰু উপযুক্ত মনোযোগো দিয়া হোৱা নাই। কেৱল অসমতে নহয়, সামগ্ৰিকভাৱে ভাৰতীয় প্ৰেক্ষাপটত এই থলুৱা প্ৰযুক্তি জ্ঞানসমূহ এটা প্ৰজন্মৰ পৰা পিছৰ প্ৰজন্মলৈ মৌখিকভাৱে প্ৰেৰণ কৰাৰ ফলত, বিভিন্ন স্তৰত সঠিক যোগাযোগৰ ব্যৱধানৰ সৃষ্টি হোৱাৰ লগতে প্ৰকৃত তথ্যৰ ভুল বৰ্ণনাৰ সম্ভাৱনাও নুই কৰিব নোৱাৰি। প্ৰায়ে দেখা যায় যে কিছুমান মানুহে নিজৰ সম্প্ৰদায়ত অনুশীলন কৰা থলুৱা প্ৰযুক্তি জ্ঞানবোৰ লুকুৱাবলৈ চেষ্টা কৰে বা নিজৰ থলুৱা প্ৰযুক্তি জ্ঞান আনৰ আগত প্ৰকাশ কৰিবলৈ ভাল নাপায়। গতিকে থলুৱা প্ৰযুক্তি জ্ঞানসমূহৰ উপযুক্ত প্ৰক্ৰিয়াৰে নথিভুক্ত কৰাৰ লগতে পদ্ধতিগত অনুসন্ধান আৰু পৰিশোধনৰ দ্বাৰা জৈৱিক কৃষিৰ বাবে ইয়াক কাৰ্যকৰী কৰিব পৰা যায়।

অসমৰ কৃষকে ব্যৱহাৰ কৰা থলুৱা প্ৰযুক্তি জ্ঞান :

১) ধান ৰোপণৰ আগতে কঠীয়াৰ আগ

কাটি পেলোৱা : মূল পথাৰত ধানৰ কঠীয়া ৰোপণ কৰাৰ আগতে কঠীয়াৰ আগ অংশ কাটি গৰু-ছাগলীক খাবলৈ দিব লাগে। ইয়াৰ দ্বাৰা মজাখোৱা, পাতমেৰিওৱা, চৰহা আদি পাতৰ আগত কণী পৰা পোকবিলাকক নিয়ন্ত্ৰণ কৰা সম্ভৱ। ধান অসমৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ শস্য আৰু কৃষক সমাজৰ অধিকাংশই ধানখেতিত নিয়োজিত কাৰণ চাহখেতিক ধনী মানুহৰ ব্যৱসায় বুলি গণ্য কৰা হয়।

২) বাঁহৰ জেং স্থাপন : ধাননি পথাৰত বাঁহৰ জেং বা ইংৰাজী টি আকাৰৰ লাখুটি, ধানৰ মণি ধৰাৰ আগতে স্থাপন কৰি পাছত আঁতৰাই পেলোৱা ধাননিডৰাক তৃণভোজী চৰাইৰ পৰা ৰক্ষা কৰিব পাৰি। বাঁহৰ জেঙত চৰাইবোৰে জিৰণি ল'বলৈ ব্যৱহাৰ কৰাৰ লগতে পলু আৰু প্ৰাপ্তবয়স্ক পৰ্যায়ৰ কীট-পতংগক চিকাৰ কৰি কৃষকক সকাহ দিয়ে। ইয়াৰ উপৰিও কোমল বাঁহৰ বসত উপস্থিত হাইড্ৰ'চাইনিক এচিডৰ দৰে কিছুমান বাসায়নিক পদাৰ্থই পখিলাজাতীয় কীট-পতংগৰ অপৰিপক্ক পৰ্যায় (অৰ্থাৎ পলু / লেটা আদিক নিৰ্মূল কৰিবলৈ সক্ষম হয়।

৩) আকাশ বন্তি স্থাপন কৰা : কাতি বিহুৰ সময়ত (অক্টোবৰ-নৱেম্বৰ) ধানৰ মণিধৰা সময়ত ধাননি পথাৰত আকাশ বন্তি স্থাপন কৰিলে পোহৰৰ ফালে আকৰ্ষিত উৰন্ত পোকবোৰ জুইৰ শিখাত জ্বলি মৃত্যুমুখত পৰে।

৪) ভঁৰালত কীট-পতংগ ব্যৱস্থাপনা : ধানৰ ভঁৰালত দেখা দিয়া পতংগ আদি দমনৰ বাবে ভঁৰালৰ ভিতৰত ধান থৈ, তাৰ ওপৰত নিম বা নৰসিংহৰ শুকান পাত ৰাখিলে, পাতত থকা ঔষধি গুণৰ

বাবে অপকাৰী কীট-পতংগৰ উপদ্ৰৱ কমে।

৫) উদ্ভিদজাতীয় দ্ৰৱনৰ স্প্ৰে : ধানৰ অপকাৰী কীট-পতংগ অৰ্থাৎ মজাখোৱা, পাতমেৰিওৱা, চৰহা নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে ধাননি পথাৰত নিমৰ গুটিৰ মিশ্ৰণ (১০ গ্ৰাম শুকান নিমৰ গুটিৰ গুড়ি ১ লিটাৰ পানীত নিশাটোৰ বাবে তিয়াই চেকি) প্ৰয়োগ কৰাটো এটা সাধাৰণ প্ৰথা। নিমত থকা বাসায়নিক যৌগ “এজাডিৰেক্টিন”ৰ কীটনাশক গুণ আছে যিয়ে পোক-পৰুৱাৰ সংখ্যা বৃদ্ধি ৰোধ কৰিব পাৰে।

৬) তৃণভোজী চৰাইৰ ব্যৱস্থাপনা : পূৰ্বতে প্ৰায়বোৰ গ্ৰাম্য অঞ্চলতে, ধাননি পথাৰত টেপ ৰেকডাৰৰ কেছেটৰ বিল ধান খেতিৰ ওপৰেৰে বান্ধি ৰাখি মণিধৰাৰ পাছত ধাননি পথাৰত চৰাইৰ ক্ষতি নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে গ্ৰহণ কৰা এক সাধাৰণ প্ৰথা আছিল। অৱশ্যে আজিকালি কেছেটৰ বিল পোৱা নাযায় যদিও টেকেলীত মানুহৰ দৰে আঁকি-বাকি কাপোৰ পিন্ধাই চৰাই বা আন তেনে প্ৰাণী খেদা এতিয়াও পৰিলক্ষিত হয়।

৭) মাহজাতীয় শস্যত ব্ৰুকিড পোক ব্যৱস্থাপনা : সংৰক্ষণৰ পূৰ্বে প্ৰতি কিলোগ্ৰাম মাহজাতীয় শস্যত ১০ মিলিলিটাৰ সৰিয়হৰ তেল মিহলাই ব্ৰুকিড পোক নিয়ন্ত্ৰণত সহায়ক হয়। এই পদ্ধতিৰে ব্ৰুকিডৰ প্ৰাধান্য কীটনাশকেৰে শোধন কৰা বীজতকৈ হ্রাস পায়। তদুপৰি তেল আৱৰণযুক্ত বীজ বায়ুৰ পৰা আৰ্দ্ৰতা শোষণ বাধাগ্ৰস্ত হয়। অসমৰ আৰ্দ্ৰ পৰিস্থিতিত ইয়াক অতি ফলপ্ৰসূ বুলি প্ৰমাণিত হৈছে।

(৪ পৃষ্ঠাৰ ৩ কলমত চাওক)

শালিধানৰ উন্নত কৃষি পদ্ধতি

ধানখেতি আমাৰ প্ৰধান খেতি। অসমত চাৰি প্ৰকাৰৰ ধানখেতি যেনে- শালি, বাওঁ, আছ আৰু বৰোধান কৰা হয় যদিও শালিধানেই হৈছে প্ৰধান খেতি আৰু ই মুঠ ধানখেতি কৰা মাটিৰ প্ৰায় ৭০-৭৫ শতাংশ দখল কৰি আছে। এক বিস্তৃত এলেকাত শালিখেতি কৰা হয় যদিও ৰাজ্যখনৰ ধানৰ গড় উৎপাদন সৰ্বভাৰতীয় গড় উৎপাদনতকৈ কম। ইয়াৰ মূল কাৰণ হৈছে জলবায়ু আৰু পৰিবেশ পৰিস্থিতিৰ বিভিন্নতা, বৰষুণ নিৰ্ভৰশীলতা, উন্নত জাতৰ সীমিত ব্যৱহাৰ, সুখম সাৰ ব্যৱহাৰ নকৰা, বন-বাত ও কীট-পতংগ, বেমাৰ-আজাৰৰ উপদ্ৰৱ, অনুন্নত কৃষি পদ্ধতি অৱলম্বন আদি। তাৰোপৰি কেতিয়াবা শালিখেতিৰ সময়ত দেখা দিয়া অনাবৃষ্টি, খৰাং আৰু কেতিয়াবা অতি বৃষ্টি, বানপানী আদিয়ে কৃষকসকলক বাৰুকৈয়ে জুৰুলা কৰি থাকে। বৰ্ষাৰ আগমনৰ লগে লগে

আৰম্ভ হয় শালিধানৰ বতৰ। বৰ্তমান শালিধানৰ মাটি প্ৰস্তুতি আৰু কঠীয়া পৰাৰ সময়। সেয়ে শালি ধানখেতিৰ উন্নত কৃষি পদ্ধতিৰ ওপৰত এটি আলোচনা আগবঢ়োৱা হ'ল।

জাত নিৰ্বাচন : আমাৰ কৃষকসকলে সদায় উচ্চ উৎপাদনক্ষম শালিধানৰ জাত নিৰ্বাচন আৰু ব্যৱহাৰত গুৰুত্ব দিয়া উচিত। জাতেই হৈছে আটাইতকৈ কম খৰচী ও সুলভ প্ৰযুক্তি। শস্যৰ জাত আৰু বীজ হৈছে খেতিৰ প্ৰথম আৰু প্ৰধান আহিলা। আমাৰ অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ে অসমৰ বাবে অনুমোদন কৰা শালিধানৰ উন্নত জাতসমূহ হৈছে -

অধিক উৎপাদনক্ষম শালিধানৰ দীৰ্ঘদিনীয়া জাতসমূহ হ'ল - ৰণজিৎ, বাহাদুৰ, কুশল, মণিৰাম, পংকজ, পিয়লি, স্বৰ্ণ চাব-১, বি আৰ ১১ চাব-১, ৰণজিৎ চাব-১, বাহাদুৰ চাব-১ আদি।

মধ্যমীয়া শালিধানৰ উন্নত

জাতসমূহ হ'ল - সত্ৰাৰঞ্জন, বসুন্ধৰা, শ্ৰাৱণী, মূলাগাভৰু, চক্ৰলাহী, ডিফলু, ধনশিৰি, নুমলী, মানাহ, গান্ধাৰী, মোহন, শ্ৰীমন্ত্ৰ, ভাৰতী আদি। এই জাতসমূহ শালিধানৰ পিছত ৰবিশস্য কৰা অঞ্চলৰ বাবে উপযোগী। কমদিনীয়া হোৱাৰ বাবে এই জাতসমূহৰ গড় উৎপাদন দীৰ্ঘদিনীয়া জাতৰ তুলনাত কম, কিন্তু ৰবিখেতি কৰিব পৰা হোৱাৰ কাৰণে ইয়াৰ পৰা হোৱা আয় বেছি।

শালিধানৰ কমদিনীয়া জাতসমূহ হৈছে - লুইত, কলং, কপিলী, দিচাং, দিখৌ আদি। বানাক্ৰান্ত অঞ্চলত শালিখেতি কৰাতো সুযোগৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে। বছৰি বানত আক্ৰান্ত অঞ্চলৰ বাবে বানপানীৰ আগত নাইবা পিছত এইসমূহ জাতৰ খেতি কৰিব পাৰে। এই জাতৰ কুমলীয়া কঠীয়া ভাদৰ শেষলৈকে ৰুব পাৰি। অতি কমদিনীয়া কাৰণে ইহঁতে বাঢ়িবলৈ কম সময় পায় আৰু পোখাৰ সংখ্যাও যথেষ্ট

কম হয়, ফলত উৎপাদনো তুলনামূলকভাৱে কম হয়। সেয়ে ৰোৱাৰ সময়ত ঘনকৈ (১০ ছেঃমি × ১০ ছেঃমিঃ ব্যৱধানত) কঠীয়া ৰুব লাগে।

দেৰীকৈ ৰুব পৰা শালিধানৰ দীৰ্ঘদিনীয়া জাত দুটা হৈছে প্ৰফুল্ল আৰু গীতেশ। প্ৰফুল্ল জাতৰ ৭৫ দিনীয়া আৰু গীতেশৰ ৬০ দিনীয়া বুঢ়া কঠীয়া ৰুব পৰা যায়।

বানপানীৰ ডুব সহিব পৰা জাতসমূহ হ'ল - জলশ্ৰী, জলকুঁৱৰী, প্লাৱন, স্বৰ্ণ চাব-১, বি আৰ ১১ চাব-১, ৰণজিৎ চাব-১ আৰু বাহাদুৰ চাব-১। এইসমূহ জাতে ১২ দিনলৈ পানীৰ ডুব সহিব পাৰে আৰু বানপানীত ডুব যোৱাৰ পাছতো পোখা মেলাৰ ক্ষমতা থাকে।

সময়মতে কৰিব পৰা বৰাধানৰ উন্নত জাতসমূহ হ'ল- আঘোণী, ভোগালী আৰু ৰঙিলী। আনহাতে জহাধানৰ উন্নত জাত দুটা হ'ল - কেতেকী জহা আৰু বকুল জহা। কঠীয়াতলি প্ৰস্তুতি : কঠীয়াতলিৰ বাবে নিৰ্দ্ধাৰিত মাটিডোখৰ ৪-৫ বাৰ হালবাই

বোকা কৰি মৈয়াই সমান কৰি লোৱাৰ পাছত ১০ মিটাৰ দীঘল আৰু ১.২৫ মিটাৰ বহল কিছুমান ছিটা কৰি ল'ব লাগে। দুখন ছিটাৰ মাজত ৩০ ছেঃমিঃ ব্যৱধান ৰাখিব লাগে। এতিয়া প্ৰতিখন ছিতাত ২০-৩০ কিঃগ্ৰাঃ (দুপাচিমান) শুকান গোবৰ বা পচনসাৰ, ৮০ গ্ৰাম ইউৰীয়া, ৮০ গ্ৰাম চুপাৰ ফচফেট আৰু ৪০ গ্ৰাম মিউৰেট অৱ পটাছ একেলগে প্ৰয়োগ কৰি মাটিৰ লগত মিহলাই ল'ব লাগে।

বীজৰ পৰিমাণ : এবিঘা মাটি ৰুবৰ বাবে ৫-৮ কিঃগ্ৰাঃ বীজৰ প্ৰয়োজন। প্ৰতিখন ছিটাত লাহিধানৰ ৬২০ গ্ৰাম, মজলীয়া আকাৰ ধানৰ ৮০০ গ্ৰাম আৰু মোটা ধানৰ এক কিঃগ্ৰাঃ হিচাপত ভালদৰে গজালি ওলোৱা বীজ সিঁচিব লাগে।

মূল পথাৰ প্ৰস্তুতি : কঠীয়া ৰোৱাৰ প্ৰায় এক মাহ আগতে পথাৰখন প্ৰথম চাহ হালবাই থ'ব লাগে যাতে বন-বাতবোৰ গেলি-পচি সাৰ হোৱাৰ উপৰিও পোক-পৰুৱা আদি ধ্বংস হয় ইয়াৰ পিছত মাটিডোখৰ ৩-৪ বাৰ

(৪ পৃষ্ঠাৰ ৩ কলমত চাওক)

আমাৰ একাষাৰ

নিম প্রলেপিত ইউৰীয়া সাৰ

ইউৰীয়া সাৰ শস্যৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় মুখ্য মৌল নাইট্ৰ'জেনৰ প্ৰধান উৎস আৰু নাইট্ৰ'জেন জাতীয় সাৰৰ ভিতৰত সৰ্বাধিক ব্যৱহৃত সাৰ। কিয়নো এই সাৰৰ যোগান বেছি আৰু মূল্য তুলনামূলকভাৱে কম। ইউৰীয়া সাৰৰ ব্যৱহাৰৰ ক্ষেত্ৰত এটায়ে অসুবিধা যে যিমানখিনি প্ৰয়োগ কৰা হয় তাৰ ৫০ শতাংশতকৈও বেছি ভাগ নষ্ট হয়। মাটিত প্ৰয়োগ কৰাৰ পিছত সহজে পানীত দ্ৰৱীভূত হৈ প্ৰথমে এম'নিয়ালৈ আৰু তাৰ পিছত ক্ৰমে নাইট্ৰাইট আৰু নাইট্ৰেটলৈ ৰূপান্তৰ হয়। এই নাইট্ৰেট ৰূপতে শস্যই নাইট্ৰ'জেন মৌল শোষণ কৰে। ইউৰীয়াৰ পৰা নাইট্ৰেটলৈ ৰূপান্তৰ হোৱা প্ৰক্ৰিয়াটো মাটিত থকা কেতবোৰ অণুজীৱৰ (বেক্টেৰীয়া) দ্বাৰা সংঘটিত হয় আৰু ইয়াক নাইট্ৰিফিকেশ্বন বুলি কোৱা হয়। নাইট্ৰিফিকেশ্বন প্ৰক্ৰিয়াটো অতি সক্ৰিয় হোৱাৰ বাবে ইউৰীয়া সাৰ মাটিত প্ৰয়োগ কৰাৰ পিছত নাইট্ৰেটলৈ ৰূপান্তৰ হয় আৰু পানীত মিহলি হয়, বিশেষকৈ বাৰিষাকালত বোৱতী পানীৰ লগত উঠি গৈ ওচৰৰ খাল, পুখুৰী, বিল আদিৰ পানীত পৰে নাইবা মাটিৰে নিগৰি গৈ ভূগৰ্ভৰ পানীত মিহলি হয়। এইদৰে ইউৰীয়া সাৰ প্ৰয়োগৰ ফলত পানী প্ৰদূষিত হয়। তদুপৰি পথাৰত পানী থকা অৱস্থাত ইউৰীয়া সাৰ গেছীয় অৱস্থালৈ ৰূপান্তৰ হৈ নাইট্ৰ'জেন আৰু নাইট্ৰ'চ অক্সাইড গেছ নিৰ্গমন কৰে আৰু বায়ুমণ্ডলত মিলিত হয়। নাইট্ৰ'চ অক্সাইড অতি বিষাক্ত সেউজ গৃহ গেছ, ই বায়ুমণ্ডল প্ৰদূষিত কৰে আৰু গোলকীয় উষ্ণতা বৃদ্ধিত ইয়াৰ প্ৰভাৱ অন্য সেউজ গৃহ গেছসমূহতকৈ বহু গুণে বেছি। গতিকে আমি ব্যৱহাৰ কৰি থকা ইউৰীয়া সাৰে শস্যৰ উৎপাদন বৃদ্ধিত সহায় কৰে যদিও পৰোক্ষভাৱে গোলকীয় উষ্ণতা বৃদ্ধিত অবিহণা যোগায়। বায়ুমণ্ডলত সেউজ গৃহ গেছসমূহৰ গাঢ়তা নিম্নগামী কৰাটো বৰ্তমান সময়ৰ এক প্ৰত্যাহ্বান। সেয়েহে ইউৰীয়া সাৰৰ বিকল্প হিচাপে নিম প্ৰলেপযুক্ত ইউৰীয়া সাৰ ব্যৱহাৰ কৰি ইউৰীয়া সাৰৰ এনেবোৰ কুপ্ৰভাৱ ৰোধ কৰিব পাৰি।

নিম প্ৰলেপিত ইউৰীয়া সাৰনো কি ?

নিম এক বহুমূলীয়া ঔষধি বৃক্ষ। নিম গছৰ গুটিৰ পৰা নিম তেল নিষ্কাশন কৰা হয়। ইউৰীয়া সাৰত এই নিম তেলৰ প্ৰলেপ দি নিম প্ৰলেপিত ইউৰীয়া সাৰ প্ৰস্তুত কৰা হয়। নিম তেলত এজাডিৰেজিন, নিম্বিন, ম্লানিন, মেলিয়াচিন আদি সক্ৰিয় যৌগসমূহ থাকে আৰু নিমৰ তিতা গুণ এই যৌগসমূহৰ উপস্থিতিৰ বাবে হয়। তদুপৰি নিম গুটিত থকা টিগনিক এচিড ইয়াৰ উগ্ৰ গোন্ধৰ কাৰণ। নিম তেল প্ৰলেপযুক্ত ইউৰীয়া সাৰ মাটিত প্ৰয়োগ কৰাৰ পিছত লাহে লাহে দ্ৰৱীভূত হয়, নাইট্ৰিফিকেশ্বন প্ৰক্ৰিয়াৰ গতি মন্থৰ হয় আৰু নাইট্ৰেট ধীৰে ধীৰে নিৰ্গমন হৈ শস্যৰ বাবে সহজলভ্য হয়। নিম প্ৰলেপযুক্ত কৰি ইউৰীয়া সাৰৰ বিনষ্ট হোৱাৰ মাত্ৰা ১০-১৫ শতাংশ হ্রাস কৰিব পাৰি। নিম প্ৰলেপযুক্ত হোৱাৰ বাবে সাৰৰ কাম কৰাৰ লগতে শস্যৰ অনিষ্টকাৰী কীট-পতংগ যেনে - উই পৰুৱা, পাৰা মেৰোৱা, ডাল বিক্ষোৱা ইত্যাদি পোক আৰু শস্যকৃমি নিয়ন্ত্ৰণতো সহায় কৰে। ই ১০০ শতাংশই অবিষাক্ত, পৰিবেশসন্মত সাৰ। এই সাৰ ব্যৱহাৰৰ আন কেতবোৰ ধনাত্মক দিশ হ'ল -

- ইউৰীয়া সাৰৰ সলনি নিম প্ৰলেপিত ইউৰীয়া ব্যৱহাৰৰ ফলত ইউৰীয়া সাৰৰ ব্যৱহাৰৰ কাৰ্যদক্ষতা বৃদ্ধি পোৱাৰ লগে লগে ইউৰীয়া সাৰৰ প্ৰয়োগৰ পৰিমাণো হ্রাস হয়। ইয়াৰ ফলত ইউৰীয়া প্ৰস্তুতিৰ বাবে প্ৰয়োজন হোৱা হাইড্ৰকাৰ্বনৰ ব্যৱহাৰৰ পৰিমাণ বহুখিনি হ্রাস পায়, যিটো পুনৰ উৎপাদনক্ষম সম্পদ হোৱাৰ বাবে সময়ৰ গতিত লোপ পাই আহিছে।
- নিম প্ৰলেপিত হোৱাৰ বাবে সংৰক্ষণ কৰি ৰখাৰ সময়ত ইউৰীয়া সাৰৰ দৰে লভা নাবান্ধে।
- ইউৰীয়া সাৰ ব্যৱহাৰৰ কাৰ্যদক্ষতা বৃদ্ধি পোৱাৰ লগে লগে শস্যৰ উৎপাদন বৃদ্ধি পায়।
- নিম প্ৰলেপিত ইউৰীয়া সাৰৰ ব্যৱহাৰে ইউৰীয়া সাৰৰ চাহিদা হ্রাস কৰাৰ ফলত অৰ্থ ব্যয় কমে।
- নিম তেলৰ বৰ্দ্ধিত চাহিদাৰ বাবে ব্যৱসায়ভিত্তিক নিম গছৰ খেতিৰ আৱশ্যক, যিয়ে নিবনুৱা লোকক আত্মসংস্থাপনৰ বাট মুকলি কৰে। অন্যহাতে নিম গছ ৰোপণৰ ফলত বায়ুমণ্ডল নিকা ও প্ৰদূষণমুক্ত পৰিবেশৰ সৃষ্টি হয়।

ওপৰত উল্লেখিত গুণাগুণ সমূহলৈ লক্ষ্য ৰাখি আমাৰ কৃষক ৰাইজে নিম প্ৰলেপিত ইউৰীয়া সাৰ ব্যৱহাৰত গুৰুত্ব দিয়া উচিত।

ড° মানসী চক্ৰৱৰ্তী

ড° উৎপল শৰ্মা

মাহটোৰ কৃষিকৰ্ম

১৬ জেঠৰ পৰা ১৫ আহাৰ, ১৯৪৫ শক

পথাৰ শস্য

শালিধান

অধিক উৎপাদনক্ষম জাত :

দীৰ্ঘদিনীয়া : ৰঞ্জিত, বাহাদুৰ, মনিৰাম, কুশল, পিয়লী, গীতেশ, কেতেকী জহা
মধ্যদিনীয়া : সত্যৰঞ্জন, বসুন্ধৰা, নুমলী
বৰোধান (দীৰ্ঘদিনীয়া) : ভোগালী, আঘোণী

অতি কম দিনীয়া : লুইত, কপিলী

বীজ সিঁচা : শালিধানৰ কঠীয়া এই মাহতে বীজ তলীত সিঁচিব লাগে।
কঠীয়াতলী প্ৰস্তুত কৰোতেই ১০ X ১.২৫ বঃ মিঃ কালিৰ একোখন বীজতলীত দুপাচিমান গোবৰনাইবা পচন সাৰ, ৮০ গ্ৰাম ইউৰীয়া, ৮০ গ্ৰাম চুপাৰ ফচফেট আৰু ৪০ গ্ৰাম মিউৰিয়েট অৱ পটাছ একেলগে প্ৰয়োগ কৰি মাটিৰ লগত মিহলাই ল'ব।

বীজ শোধন : এবিধা মাটি ৰুবৰ বাবে ৫ কিঃ গ্ৰাঃ বীজৰ প্ৰয়োজন। সংগৃহীত বীজখিনি এটা পাত্ৰত পানীত ডুবাই ওপঙি অহা পতানবিলাক পেলাই দি পাত্ৰৰ তলীত পৰি থকা সৰল পূৰঠ বীজখিনি শোধন কৰি লব।

ইয়াৰ পিচত বীজখিনি টুকি আনি ছাঁত মেলি তলে ওপৰে ভিজা বস্তা দি গাপ দি ৰাখিব। দুদিনৰ মূৰত বীজবিলাকৰ গঁজালি ওলালে ওপৰত উল্লেখ কৰা প্ৰতিখন বীজতলীত গুটিৰ অৱয়ব আৰু ওজন অনুযায়ী ৬৫০ গ্ৰামৰ পৰা ১ কিঃ গ্ৰামলৈ বীজ সিঁচিব পাৰি।

বীজতলীত পানী পৰিচালনা : কঠীয়াতলীৰ উপৰিভাগ পৰিগৰ্ভিত অৱস্থাত ৰাখিবৰ বাবে লোৰবিলাকত পানী দি পৰিপূৰ্ণ কৰি ৰাখিব। কঠীয়া বাঢ়ি অহাৰ লগে লগে উঠোৱাৰ ২-৩ দিনৰ আগলৈকে তলীখনত ২-৩ চেঃ মিঃ গভীৰ পানী ৰখা উচিত।

তিল

মাটি নিৰ্বাচন : পানী জমা নোহোৱা পলসুৱা মাটি তিল খেতিৰ বাবে উপযোগী।
সিঁচাৰ সময় : অসমত আহাৰ - শাওণ মাহত তিল সিঁচাৰ সময়।

অনুমোদিত জাত : অসমৰ জলবায়ুৰ বাবে তিলৰ অনুমোদিত জাত কেইটা হ'ল - এছ. পি. ১১৮১ (মাধবী) এছ. টি ১৬৮৩, গোঁৰী, বিনায়ক, পাঞ্জাৰ তিল-১।

বীজৰ পৰিমাণ : এবিধা তলীৰ বাবে ৬০০-৭০০ গ্ৰাম বীজৰ প্ৰয়োজন হয়।

মাটি তৈয়াৰী আৰু সাৰ প্ৰয়োগ :

মাটিডৰা ভালদৰে চহাই মৈ দি মিহি আৰু সমান কৰি লব। শেষৰবাৰ

চহ কৰাৰ সময়ত বিঘাই প্ৰতি ৯ কিঃ গ্ৰাম ইউৰীয়া, ১৯ কিঃ গ্ৰাম চুপাৰ ফচফেট আৰু ৫ কিঃ গ্ৰাম মিউৰিয়েট অৱ পটাছ প্ৰয়োগ কৰি মাটিৰ লগত মিহলাই ল'ব।

বীজ সিঁচা : তলীডৰাত ৩০ চেঃ মিঃ আঁতৰে আঁতৰে একোটা সৰু লোৰ কৰি তাত সমানে বীজ সিঁচি মাটিৰে পাতলকৈ ঢাকি দিব। বীজখিনি সিঁচোতে ২-৩ চেঃ মিঃ অধিক গভীৰতাত পৰিব নালাগে। বীজ গজাৰ পিচত গছৰ পৰা গছলৈ ১৫ চেঃ মিঃ হিচাপত পাতলাই দিব।

চয়াবীন

বৰ্ষাকালীন চয়াবীন জুন মাহৰ ভিতৰত সিঁচিব লাগে।

উন্নত জাত সমূহ : ব্ৰেগ, জে এচ - ২, অলংকাৰ, অক্ষুৰ, পি কে - ৩২৭, ২৭১, ২৬২, ৩০৮, মতি ইত্যাদি আৰু গৰু যাঁহৰ বাবে কালিটুৰ নামৰ জাত।

মাটি নিৰ্বাচন : পানী জমা নোহোৱা বালিচহীয়া কম অল্পযুক্ত মাটি চয়াবীন খেতিৰ বাবে উপযোগী।

বীজৰ পৰিমাণ : ব্ৰেগ, অলংকাৰ, অক্ষুৰ, পি কে - ৩২৭, ২৭১, ২৬২ জাতৰ বাবে বিঘাইপ্ৰতি ৮.৫ কিঃ গ্ৰাঃ আৰু অন্যান্য জাতৰ বাবে ১০-১১ কিঃ গ্ৰাঃ বীজৰ প্ৰয়োজন।

সিঁচাৰ দূৰত্ব আৰু পদ্ধতি : শাৰীৰ পৰা শাৰীলৈ ৪৫ চেঃ মিঃ গুটিৰ পৰা গুটিলৈ ৫-১০ চেঃ মিঃ ব্যৱধান উপযোগী। গুটিবোৰ ৪ চেঃ মিঃতকৈ দ'ত পুতিব নালাগে। মাটিত জেক বেচি থাকিলে ২-৩ চেঃ মিঃ তলত গুটি দিব লাগে। শাৰীবোৰৰ ওপৰত ধানৰ নৰাৰে ঢাকি দিলে গঁজালি সোনকালে ওলাই আৰু সৰল হয়।

সাৰ প্ৰয়োগ : বিঘাই প্ৰতি ইউৰীয়া ৬.০ কিঃ গ্ৰাম, একক চুপাৰ ফচফেট ৫০ কিঃ গ্ৰাম আৰু মিউৰিয়েট অৱ পটাছ ১০.০ কিঃ গ্ৰাম গুটি সিঁচাৰ আগতে লোৰবোৰৰ প্ৰায় ৭ চেঃ মিঃ তলত সাৰখিনি ছটিয়াই মাটিৰ লগত মিহলি কৰি লোৰবোৰ প্ৰায় ৪ চেঃ মিঃ দৰ জোখত কৰি লব লাগে। তাৰ পিচতহে গুটি সিঁচাৰ প্ৰয়োজন।

বন নিৰাণ : চয়াবীনৰ খেতিৰ বন-বাতবিলাক গুচাই শাৰীৰ মাজৰ মাটিখিনি খুৰপি নাইবা চক্ৰ কোৰেৰে খুচৰি দিব।

খালি ঠাই পূৰণ :

শাৰীৰ ভিতৰত খালি থাকি যোৱা ঠাইবিলাক বীজ অক্ষুৰণৰ এসপ্তাহ মানৰ ভিতৰতে নতুনকৈ গুটি দি পূৰণ কৰি দিব।

পানী নিৰ্গমন : তলীডৰাত যাতে অতিৰিক্ত পানী জমা হ'ব নোৱাৰে তাৰ

বাবে পথাৰৰ মাজে মাজে সৰু সৰু খাল খান্দি দিব।
শস্য ৰক্ষা : চৰাইৰ উপদ্ৰৱৰ পৰা নতুনকৈ গজি অহা পুলিবিলাক ৰক্ষা কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰিব।

বাদাম

বাদামৰ খেতিৰ বাবে পানী জমা নোহোৱা বালিচহীয়া মাটি উপযোগী।

মাটি তৈয়াৰী : মাটিডৰা ৪/৫ বাৰ হালবাই মৈয়াই মিহি আৰু সমান কৰি লব। ইয়াৰ বাবে বেছি দকৈ মাটি চাহ কৰিব নালাগে। ১৫ চেঃ মিঃৰ অধিক তললৈ হাল বোৱা অনুচিত।

অনুমোদিত জাত : টি-জি - ১৯ আৰু জে এল - ২৪।

সিঁচাৰ সময় : আহাৰ মাহৰ ভিতৰতে বাদাম সিঁচিব লাগে।

সাৰ প্ৰয়োগ : মাটি তৈয়াৰ কৰোতেই বিঘাই প্ৰতি ১.৫ টন গোৰৰনাইবা পচন সাৰ চটিয়াই মাটিৰ লগত মিহলাই দিব। শেষৰ বাৰ মাটি চাহ কৰোতে প্ৰতি বিঘা তলীত ৬ কিঃ গ্ৰাঃ ইউৰীয়া, ৩৩ কিঃ গ্ৰাঃ চুপাৰ ফচফেট আৰু ৭ কিঃ গ্ৰাঃ মিউৰিয়েট অৱ পটাছ একেলগে ছটিয়াই মাটিৰ লগত মিহলাই দিব।

গোমধান

নাইট্ৰোজেনযুক্ত সাৰ টপড্ৰেছিং :

প্ৰথমভাগ অৰ্থাৎ ৪.৫ কিঃ গ্ৰাঃ ইউৰীয়া গুটি গজাৰ ৩৫ দিনৰ পিচত আৰু দ্বিতীয়ভাগ গোমধানৰ মতা ফুল ওলাবলৈ আৰম্ভ কৰোতে নাইবা গেৰধৰা সময়ত প্ৰতি বিঘা তলীত ৪.৫ কিঃ গ্ৰাঃ টপড্ৰেছিং কৰিব। সাৰখিনি শাৰীৰ দুয়োকাষে ছটিয়াই মাটিৰ লগত মিহলাই দিয়াৰ লগতে বন-বাতবিলাক গুচাই দি মাটি চপাই দিব।

পানী নিৰ্গমন :

খেতিডৰাত যাতে পানী আৱদ্ধ নহয় তাৰ বাবে নলা দি অতিৰিক্ত পানী ওলাই যোৱাৰ ব্যৱস্থা কৰিব।

ড° ৰণজিৎ কুমাৰ সাউদ

উদ্যান শস্য

অসম ৰাজ্যখন নানান ফল-মূল আৰু শাক-পাচলি শস্যৰ বাবে বিখ্যাত। কিন্তু এই ফল-মূলবিলাকৰ উৎপাদনৰ হাৰ অন্য ৰাজ্যৰ উৎপাদনৰ হাৰতকৈ কম। ইয়াৰ কাৰণ বহুতো যদিও আমাৰ কৃষক ৰাইজে ফল-মূলৰ পুলি ৰোপণ কৰাৰ পাচত প্ৰতি পালন নকৰাটোও অন্যতম। ফলৱতী

(৩ পৃষ্ঠাৰ ৫ কলমৰ পৰা)

গছেই হওক বা অফলরতী গছেই হওক সময় অনুযায়ী কেতিয়া কেনেকৈ আপদাল কৰিলে গছজোপাৰ গঠন আৰু বালু ভালে বাখি উৎপাদন বঢ়াব পৰা যায় তাৰ সঠিক নিৰূপনৰ অভাৱ পৰিলক্ষিত হোৱা দেখা যায়। গতিকে জেঠ মাহত অসমত হোৱা নানাবিধ ফল-মূল গছত কেনে ধৰণৰ পৰিচৰ্যা কৰিব লাগে তাকে ইয়াত চমুকৈ আলোচনা কৰা হ'ল।

কল : বহাগ মাহত যদি কলৰ বাৰী পাতিব পৰা নহলে তেন্তে নতুনকৈ কলৰ বাৰী পাতিবৰ বাবে মাটিডোখৰ হালবাই মৈয়াই নিৰ্দিষ্ট দূৰত্বত গাঁত খান্দি তৰোৱাল আকৃতিৰ পাত থকা পুলি ৰোপন কৰক। চাপৰ জাতৰ জাহাজী কলৰ বাবে ১.৮ মিঃ X ১.৮ মিঃ আঁতৰত চেনীচম্পা, মালভোগ, বৰজাহাজী আদি জাতৰ বাবে ২.১ মিঃ X ২.১ মিঃ আঁতৰত

আৰু মনোহৰ কলৰ বাবে ২.৪ মিঃ X ২.৪ মিঃ আঁতৰত গাঁত খান্দি লাগে। আগতে পাতি থোৱা কলৰ বাৰীৰ পৰা বন-বাতবোৰ আঁতৰাই দিয়ক। মাতৃগছ বা মূল গছৰ কাষত ওলোৱা পোখা পুলিবোৰ উঠাই দিয়ক। যদি মাতৃ গছত কলডিল ওলাইছে তেন্তে কাষত এটা মাত্ৰ পোখা পুলি ৰাখক। কলৰ পাত মুজুৰা পৰা বা বাধি টপ বেমাৰৰ পৰা গছ বক্ষা কৰিবৰ বাবে গছত এবাৰ দৰ্শমিক ১ শতাংশ শক্তিৰ ৰগৰ বা ডাইমেট্ৰন দৰবৰ মিশ্ৰণ ছটিয়াওক। শুকান পাত বা পচা পত্ৰবোৰ আঁতৰাই দিয়ক। যদি কলৰ বাৰীখন তিনি বছৰ হৈছে অৰ্থাৎ এজোপা কল ৰুই যদি তিনিবাৰ কল চপাইছে তেন্তে বাৰীখন ভাঙি নতুনকৈ হালকোৰ মাৰি নতুন কলৰ পুলি ৰোৱক।

নাৰিকল : পুৰণা নাৰিকল বাৰীৰ পৰা অপতৃণবোৰ আঁতৰাওক। যদিহে গছৰ মুকুট অংশ চাফা কৰিবলৈ বাকী থাকিল তেন্তে মুকুট অংশ পৰিষ্কাৰ কৰক। বহাগ মাহত যদি নাৰিকলৰ পুলি লগাব নোৱাৰিলে তেন্তে ৭.৫ মিঃ X ৭.৫ মিঃ দূৰত্বত গাঁত খান্দি স্বাস্থ্যৱান পুলি ৰোপণ কৰক। গছৰ গুৰিত বৰযুগৰ পানী জমা হ'ব নোৱাৰাকৈ দুজোপা গছৰ মাজত ৩০ চেঃমিঃ বহল আৰু ৩০ চেঃমিঃ দৈৰ্ঘ্য নলাৰ ব্যৱস্থা কৰক। নতুনকৈ পতা নাৰিকলৰ গছৰ মাজত অস্তবর্তী শস্য যেনে - কল, মাটিকঠাল, নেমু, আদা, হালধি বা ভেদি, জিকা, তিঁয়হ বা কেৰেলাৰ খেতি কৰক। গছজোপাত পোক বা বেমাৰে আক্ৰমণ কৰিছে নেকি তাক ভালদৰে নিৰীক্ষণ কৰক। যদি গড়পোকে আক্ৰমণ কৰিছে তেন্তে সমান পৰিমাণৰ বালি আৰু বি. এইছ, চি পাউদাৰ মিহলাই পাতৰ গুৰিত ছটিয়াওক। যদি বহাগ মাহত গছত সাৰ দিয়া নহলে তেন্তে গছৰ বয়স অনুযায়ী

নিৰ্দিষ্ট পৰিমাণৰ প্ৰথম ভাগ সাৰ গছৰ গুৰিত প্ৰয়োগ কৰক।

সুমথিৰা টেঙা : সুমথিৰা টেঙাৰ নতুন বাৰী পাতিব লগা হলে এই সময়তে ডাল ধৰা বা ডালত কলি লগোৱা পুলি নিৰ্দিষ্ট দূৰত্বত গাঁত খান্দি ৰোপন কৰক। পুৰণা বাৰীৰ পৰা অপতৃণ বা অলাগতিয়াল ঘাঁহ-বনবোৰ আঁতৰাই দিয়ক। গছৰ ডালত ঘূৰে খোৱা পোক বা পাতৰ বস চুহি খোৱা পোক আদিয়ে যদি আক্ৰমণ কৰিছে তেন্তে নেমুৰ গছত দিয়াৰ দৰে দৰবৰ মিশ্ৰণ তৈয়াৰ কৰি গছত ছটিয়াওক। সুমথিৰা গছৰ গুৰিত পানী জমা হ'বলৈ নিদিয়াকৈ সৰু নলাৰ ব্যৱস্থা কৰক।

ড° বাজেদ্ৰ প্ৰসাদ দাস
(অৱসৰী অধ্যাপক, অঃকঃবিঃ)

(১ পৃষ্ঠাৰ ৩ কলমৰ পৰা)

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ত..

এই অনুষ্ঠানত উৰিষ্যা কৃষি আৰু কাৰিকৰী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অনাৰেৰী প্ৰফেছৰ ড° এছ আৰ দাসে উদ্বোধনী অনুষ্ঠানটোত বক্তব্য ৰাখি নতুন প্ৰযুক্তিৰে ধানৰ দিশত অধিক সম্ভাৱনা সৃষ্টি কৰাৰ দিশত চেষ্টা কৰা অতিকৈ জৰুৰী হৈ পৰিছে বুলি উল্লেখ কৰে। ৰাষ্ট্ৰীয় ধান গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠানৰ সঞ্চালক ড° এ কে নায়েক আৰু ভাৰতীয় কৃষি গৱেষণা পৰিষদৰ অতিৰিক্ত সঞ্চালক প্ৰধান ড° এছ কে প্ৰধানোও বক্তব্য আগবঢ়োৱা সভাখনত ১২ খন গ্ৰন্থ, দুটা কৃষিভিত্তিক এপ আৰু দুটা ৱেবছাইট উন্মোচন কৰা হয়। ড° প্ৰিয়দৰ্শিনী ভৰালীয়ে আঁতৰা উদ্বোধনী অনুষ্ঠানত অসম ধান গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠানৰ শতবৰ্ষ উপলক্ষে এই অনুষ্ঠানত ধান গৱেষণাৰ দিশত অনবদ্য অৱদান আগবঢ়োৱা কৃষি বিজ্ঞানী ড° অৰুণ কুমাৰ পাঠক আৰু ড° তমিজুদ্দিন আহমেদক সম্বৰ্ধনা জনোৱা হয়। দেশৰ বিভিন্ন প্ৰান্তৰ তিনি শতাধিক গৱেষক, বিজ্ঞানী আৰু শিক্ষার্থীয়ে ধান গৱেষণা আৰু পৰিবৰ্তিত পৰিস্থিতিত এই ক্ষেত্ৰখনত ল'বলগীয়া ব্যৱস্থাৱলীৰ বিষয়ে বিশেষভাৱে পৰ্যালোচনাত মিলিত হয়। ৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্যায়ৰ এই পৰ্যালোচনা বৈঠকত ধান গৱেষণাৰ লগত জড়িত দেশৰ কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়সমূহ, গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠানসমূহ আৰু এই দিশৰ লগত জড়িত নিৰ্বাচিত কৃষি উদ্যোগীয়ে অংশগ্ৰহণ কৰে।

(২ পৃষ্ঠাৰ ৫ কলমৰ পৰা)

কৃষিত ব্যৱহৃত থলুৱা

৮) **ৰঙা পৰুৱা ব্যৱস্থাপনা :** ৰঙা পৰুৱা ব্যৱস্থাপনাৰ বাবে শেহৰবাৰ মাটি চাহ কৰাৰ পিছত ভালদৰে মিহিহোৱা মাটিৰ সৈতে সৰিয়হৰ খলিহৈ মিহলোৱা প্ৰয়োজন। সৰিয়হৰ খলিহৈত থকা ৰাসায়নিক পদাৰ্থই ৰঙা পৰুৱাবোৰক প্ৰত্যক্ষভাৱে প্ৰভাৱিত কৰিব পাৰে।

৯) **পোক-পৰুৱা নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে ফুটচাই ব্যৱহাৰ :** আলু-বেঙেনা আদি গছৰ গুৰিত ফুটচাই প্ৰয়োগ কৰি অপকাৰী এপিলেকনা বিটল আৰু ৰঙা পৰুৱা নিয়ন্ত্ৰণ সম্ভৱ হয়। ছাইৰ দ্বাৰা অপকাৰী পতংগ নিৰ্মূলৰ লগতে পটাছৰ দ্বাৰা উদ্ভিদৰ পুষ্টি সাধন ঘটে, যাৰ ফলত কীট-পতংগৰ বিৰুদ্ধে গছৰ সহনশীলতা বৃদ্ধি পায়।

১০) **নেমুৰ গা-গছত চূৰণে ৰং কৰা :** নেমুৰ গা-গছত চূৰণ পেস্ত (১ঃ২ঃ৫ অনুপাতত চূৰণ : পানী)ৰে মাটিৰ পৰা প্ৰায় ১.৫ মিটাৰ উচ্চতালৈকে প্ৰলেপ দিয়াৰ লগতে নেমুৰ ডালৰ ভিতৰত আক্ৰমণ কৰা গা-গছ বিক্ষোৱা পোক নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে পোকে কৰা ফুটাবোৰ বোকাৰে বন্ধ কৰাটো এটা অতি পুৰণি প্ৰথা। এই প্ৰতিৰোধমূলক ব্যৱস্থাটো মাৰ্চ/এপ্ৰিল মাহত খাচী মেণ্ডেৰিন বা ক মলাত অনুসৰণ কৰা হয় যিয়ে প্ৰাপ্তবয়স্ক পতংগক কণী পৰাত বাধা দিয়ে।

১১) **আম গছৰ ডাল ধানৰ খেৰেৰে বান্ধি ৰখা :** ভোগালী বিছ (মকৰ সংক্ৰান্তি) ৰ দিনা, ধানৰ খেৰেৰে তৈয়াৰী ৰছীৰে মাটিৰ পৰা অলপ ওপৰত আমগছ বান্ধি দিয়াটো অসমীয়া মানুহৰ এক অনন্য পৰম্পৰা। মিলি বাগকে ধৰি মাটিত বাস কৰা পোক-পৰুৱাক আমগছৰ ওপৰলৈ বগুৱা বাই উঠিবলৈ, ধানৰ খেৰৰ নবাই বাধা দিয়ে। অসমৰ এই প্ৰথাৰ প্ৰায় অনুৰূপ হিমাচল প্ৰদেশৰ লাখ্ৰাল-স্পিটি জিলাৰ কৃষকসকলেও কণমানি আপেল গছৰ কোমল ডালবোৰ কাপোৰৰ টুকুৰা বা ৰছীৰ সহায়ত মূল ঠাৰিৰে বান্ধি প্ৰচণ্ড বৰফ পৰাৰ সময়ত ভাঙি যোৱাৰ পৰা ৰক্ষা কৰে।

উপসংহাৰ : শেহতীয়াকৈ যুগ যুগ ধৰি চলি অহা থলুৱা প্ৰযুক্তি জ্ঞানৰ গুৰুত্ব আৰু সুস্থ পৰিৱেশৰ বাবে এইবোৰৰ ভূমিকা কিছু পৰিমাণে উপলব্ধি কৰা হৈছে। কৃষকসকলৰ মাজত থলুৱা প্ৰযুক্তি জ্ঞানৰ প্ৰতি সজাগতা সৃষ্টি কৰি ইয়াৰ সংৰক্ষণৰ প্ৰতি মন দিয়াৰ প্ৰয়োজন। তদুপৰি, থলুৱা প্ৰযুক্তি জ্ঞানক জৈৱিক কৃষিৰ অবিচ্ছেদ্য উপাদান হিচাপে নিয়মীয়া প্ৰয়োগৰ পৰ্যায়লৈ আনিব লাগে। জৈৱিক কৃষি পদ্ধতিত এইবিলাকৰ উপযুক্ত মাত্ৰা আৰু প্ৰয়োগৰ সঠিক সময়ৰ দৰে পূৰ্ব-প্ৰয়োজনীয় তথ্যৰ বাবে বৈজ্ঞানিক বিশ্লেষণৰ জৰিয়তে প্ৰামাণিকৰণৰ আৱশ্যক। লগতে, থলুৱা প্ৰযুক্তি জ্ঞানক ভাৰতৰ প্ৰতিজন অসুস্থিকৰ নাগৰিকৰ পুষ্টিৰ অভাৱৰ বিৰুদ্ধে যুঁজি বহনক্ষম কৃষিৰ বাবে বিবেচনাপূৰ্ণভাৱে ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি।

ড° ৰুদ্ৰ নাৰায়ণ বৰকাকতি

(২ পৃষ্ঠাৰ ৫ কলমৰ পৰা)

শালিধানৰ উন্নত কৃষি

হালবাই মৈয়াই সমান কৰি ল'ব লাগে যাতে পথাৰত পানী ৰয়। আলিবোৰ মেৰামতি কৰি পথাৰডাৰাৰ চাৰিওকাষ পৰিষ্কাৰ কৰি ৰাখিব লাগে।

মূল পথাৰত সাৰ প্ৰয়োগ : মাটি প্ৰস্তুতিৰ আৰম্ভণিতে বিঘাই প্ৰতি গোবৰ বা পচন সাৰ ১০ কুইণ্টল প্ৰয়োগ কৰাটো বাঞ্ছনীয় যাতে মাটিৰ স্বাস্থ্য অটুট থাকে। অধিক উৎপাদনক্ষম অৰ্দ্ধচাপৰ শালি ধানৰ ক্ষেত্ৰত বিঘাই প্ৰতি ১৮ কিঃগ্ৰাঃ ইউৰীয়া, ১৭ কিঃগ্ৰাঃ একক চূপাৰ ফচফেট আৰু ৯ কিঃগ্ৰাঃ মিউৰেট অৱ পটাছ সাৰ প্ৰয়োগ কৰিব লাগে। আনহাতে ওখ থলুৱা জাতৰ ক্ষেত্ৰত বিঘাই প্ৰতি ৬ কিঃগ্ৰাঃ ইউৰীয়া, ৮ কিঃগ্ৰাঃ চূপাৰ ফচফেট আৰু ২ কিঃগ্ৰাঃ পটাছ সাৰ প্ৰয়োগ কৰিব লাগে। শেষৰবাৰ মাটি বোকা কৰাৰ সময়ত সমুদায় পৰিমাণৰ চূপাৰ ফচফেট আৰু পটাছৰ লগত আধাভাগ ইউৰীয়া সাৰ প্ৰয়োগ কৰিব। বাকী থকা ইউৰীয়াখিনি আকৌ দুভাগ কৰি তাৰে এভাগ পোখা মেলাৰ সময়ত (২০-৩০ দিনত) আৰু আনভাগ মণিধাৰাৰ আৰম্ভণিতে (৪৫-৫০ দিনত) টপড্ৰেছিং কৰিব লাগে। খেতিডাৰাৰ পৰা বন-বাত গুচাইহে টপড্ৰেছিং কৰিব। নিৰণিয়ন্ত্ৰ ধানৰ শাৰীৰ মাজত চলাই সাৰখিনি মাটিত মিহলাই দিব পাৰিলে ভাল হয়। চূপাৰ ফচফেটৰ পৰিবৰ্তে ডি.এ.পি. (ডাই এমোনিয়াম ফচফেট) যদি আমাৰ কৃষকে ব্যৱহাৰ কৰিব বিচাৰে, তেনেহ'লে অৰ্দ্ধচাপৰ জাতৰ ক্ষেত্ৰত বিঘাই প্ৰতি ইউৰীয়া ১৬ কিঃগ্ৰাঃ, ডি.এ.পি. ৬ কিঃগ্ৰাঃ আৰু পটাছ সাৰ

৯ কিঃগ্ৰাঃ দিব লাগিব। সেইদৰে ওখ জাতৰ ক্ষেত্ৰত ইউৰীয়া ৫ কিঃগ্ৰাঃ, ডি.এ.পি. ৩ কিঃগ্ৰাঃ আৰু পটাছ সাৰ ২ কিঃগ্ৰাঃ দিব লাগিব।

কঠীয়া ৰোৱা পদ্ধতি : কম আৰু মধ্যমদিনীয়া (১২০ দিন) জাতৰ ক্ষেত্ৰত ২৫ দিনীয়া কঠীয়া ২০ X ১৫ ছেঃমিঃ ব্যৱধানত, ১২০-১৩০ দিনীয়া জাতৰ ক্ষেত্ৰত ৩০-৩৫ দিনীয়া কঠীয়া ২০ X ১৫ ছেঃমিঃ ব্যৱধানত আৰু ১৩০ দিনতকৈ অধিক কৃষিকালৰ জাতৰ ক্ষেত্ৰত ৩০-৪০ দিনীয়া কঠীয়া ২০ X ২০ ছেঃমিঃ (পংকজ), ২৫ X ২০ ছেঃমিঃ (মাছ ৰী আৰু ২৫ X ২৫ ছেঃমিঃ ব্যৱধান মনোহৰ শালি আৰু অন্যান্য ওখ জাতৰ ক্ষেত্ৰত ৰাখিব লাগে। সময়মতে ৰোৱা (জুলাই-আগষ্ট) শালিধানৰ ক্ষেত্ৰত গোছে প্ৰতি ২-৩ ডাল কঠীয়া আৰু শেহতীয়াকৈ (চেপ্তেম্বৰ) ৰোৱা খেতিত ৬-৭ ডাল কঠীয়া দিব লাগে। কঠীয়া সদায় ৪-৫ ছেঃমিঃ গভীৰতাত পোনকৈ ৰুব লাগে। হেলনীয়াকৈ ৰুলে সজাল ধৰা আৰু পোন হওঁতে সময় লয়। ৰোৱাৰ ৭-১০ দিনৰ ভিতৰত মৰা কঠীয়াবোৰ উভালি নতুন সমবয়সীয়া কঠীয়া ৰুই দিব লাগে।

বন-বাত নিয়ন্ত্ৰণ : কঠীয়া ৰোৱাৰ ২০-২৫ দিন আৰু ৪০-৪৫ দিনৰ পাছত অৰ্থাৎ ইউৰীয়া সাৰ টপড্ৰেছিং কৰাৰ আগে আগে দুবাৰ বন-বাত নিৰাই দিব লাগে। নহ'লে ইউৰীয়া টপড্ৰেছিং কৰি নিৰণিয়ন্ত্ৰৰ সহায়েৰে বন-বাত নিয়ন্ত্ৰণ কৰিলে সাৰখিনি মাটিত ভালদৰে মিহলি হোৱাৰ লগতে বন-বাতবোৰ মাটিত সোমাই সেইবোৰ পচিও সাৰ হ'ব।

ড° অঞ্জুমালা ডেকা

জীৱাণুসাৰ ব্যৱহাৰ কৰোঁতে ল'ব লগা সাৰধানতা

- ◆ জীৱাণুসাৰ এঠাইৰ পৰা আন ঠাইলৈ লৈ যাওঁতে বা কোনো ঠাইত সংৰক্ষণ কৰোঁতে তাপ আৰু পোহৰৰ পৰা আঁতৰাই ৰাখিব লাগে।
- ◆ ৰাসায়নিক সাৰ বা কীটনাশক ৰখা ঠাইত জীৱাণুসাৰ একেলগে ৰখা অনুচিত।
- ◆ জীৱাণুসাৰবিধ কোনো এক শস্যৰ ব্যৱহাৰ কৰিব লাগে।
- ◆ বীজৰ লগত ব্যৱহাৰ কৰোঁতে সিঁচাৰ দিনা বা আগদিনা প্ৰয়োগ কৰিব লাগে। বীজত মিহলোৱাৰ পাছত ৰ'দ বা সূৰ্য্যৰ তাপত ৰাখিব নালাগে। কাৰণ ই বেস্ত্ৰীয়া সমূহ ধ্বংস কৰে।
- ◆ বাতিপুৰা নাইবা আৱেলি পৰত জীৱাণুসাৰ ব্যৱহাৰ কৰা বীজ সিঁচিব লাগে।
- ◆ জীৱাণুসাৰ ব্যৱহাৰ কৰোঁতে বীজৰ

লগত ভাতৰ মাৰ নাইবা পানীৰ লগত গুৰ মিহলাই জুলীয়া মিশ্ৰণ কৰি ল'ব লাগে। এনে কৰিলে বীজৰ বাকলিত জীৱাণুসাৰ লাগি ধৰে।

◆ প্ৰায় সকলো কীটনাশক জীৱাণুসাৰৰ বাবে বিঘাত তথাপিও থিৰাম অলপ কম বিঘাত ভেঁকুৰনাশক আৰু ডাইএলড্ৰিন কম বিঘাত কীটনাশক। গতিকে এনে ৰাসায়নিক দ্ৰব্য ব্যৱহাৰ কৰোঁতে বীজ পৰিশোধনৰ পাছত জীৱাণুসাৰৰ হাৰ দুগুণ কৰি লৈ ব্যৱহাৰ কৰা উচিত।

◆ ৰাইজ বিয়াম ব্যৱহাৰ কৰোঁতে চূপাৰ ফচফেটৰ মিশ্ৰণ একেলগে ব্যৱহাৰ কৰা অনুচিত।

◆ পি.এচ.বিনামৰ জীৱাণুসাৰ অল্পযুক্ত মাটিৰ বাবে উত্তম।

ড° মৃগাল শইকীয়া

বছৰেকীয়া বৰগুণি : ১০.০০ টকা। **প্ৰতিখনৰ মূল্য :** ১.০০ টকা। **প্ৰকাশৰ স্থান :** অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, যোৰহাট - ১৩। **সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালক** ড° প্ৰসন্ন কুমাৰ পাঠকৰ দ্বাৰা প্ৰকাশিত আৰু প্ৰচাৰিত। অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয় অফছেট ছপাশাল, যোৰহাট - ১৩ ত মুদ্ৰিত।

মুখ্য সম্পাদক : ড° ৰণজিৎ কুমাৰ সাউদ